

AIŠKINAMASIS RAŠTAS

2017 m. gruodžio mėn. 31 d.
Vilnius

I. Bendroji dalis

1. VšĮ Žmogaus teisių stebėjimo institutas yra pelno nesiekiantis ribotos civilinės atsakomybės juridinis asmuo.
2. VšĮ Žmogaus teisių stebėjimo institutas yra įregistruota 2003 m.
3. VšĮ Žmogaus teisių stebėjimo institutas veiklos trumpas apibūdinimas: Žmogaus teisių stebėjimo institutas (ŽTSI) - nepriklausoma nevyriausybinė organizacija, siekianti ugdyti atvirą ir demokratinę visuomenę konsoliduojant žmogaus teisių principus. TIKSLAI: Stebėti žmogaus teisių įgyvendinimą Lietuvoje, ugdyti Žmogaus teisių stebėjimo gebėjimus stebėti ir veikti valstybinę žmogaus teisių politiką bei praktiką, informuoti visuomenę apie žmogaus teisių pažeidimus ir galimybes apginti savo pažeistas teises, atkreipti valstybės institucijų bei visuomenės dėmesį į socialiai pažeidžiamų asmenų teises ir galimus jų pažeidimo atvejus, skatinti valdžios institucijas tobulinti teisės aktus atsižvelgiant į žmogaus teisių apsaugos standartus. Savo tikslams įgyvendinti ŽTSI: vykdo kasdienę valstybės institucijų ir teismų darbo stebėseną, susijusią su žmogaus teisėmis, vykdo ir viešai skelbia sistemingus tyrimus su išvadomis bei rekomendacijomis tobulinti teisinį reglamentavimą, skelbia viešus pranešimus ir rengia diskusijas aktualiais žmogaus teisių pažeidimų klausimais, išimtiniais atvejais inicijuoja strateginių bylų nagrinėjimą teisme (susijusių su didelės grupės asmenų teisėmis arba liečiančių itin svarbų klausimą), rengia metines žmogaus teisių įgyvendinimo apžvalgas, rengia alternatyvias ataskaitas tarptautinėms žmogaus teisių institucijoms. Vykdamas konkrečius projektus ŽTSI pirmiausia atsižvelgia į specifinių žmogaus teisių svarbą kuriant ir įtvirtinant demokratinę visuomenę ir žmogaus teisių kultūrą bei tam tikrų žmonių grupių pažeidžiamumą, jų ribotas galimybes apginti savo pažeistas teises. Remiantis šiais kriterijais ŽTSI prioritetingos veiklos sritys yra šios: asmenų, laikomų uždaroje institucijoje, teisių apsauga, teisė į privataus gyvenimo neliečiamumą, teisė į teisingą teismą, kova prieš diskriminaciją
4. VšĮ Žmogaus teisių stebėjimo institutas darbuotojų skaičius ataskaitinio laikotarpio pabaigoje buvo 8, o praėjusio ataskaitinio laikotarpio pabaigoje - 8.

II. Apskaitos politika

II.1. Bendrosios nuostatos

VšĮ Žmogaus teisių stebėjimo institutas buhalterinė apskaita tvarkoma ir finansinė atskaitomybė rengiama vadovaujantis apskaitos politikos metodikomis ir šiais teisės aktais:

- LR finansų ministro 2004 m. lapkričio 22 d. įsakymu Nr. 1K-372 „Dėl pelno nesiekiančių ribotos civilinės atsakomybės juridinių asmenų buhalterinės apskaitos ir finansinės atskaitomybės sudarymo ir pateikimo taisyklių patvirtinimo“;
- LRV 2000 m. vasario 17 d. nutarimu Nr. 179 „Dėl kasos darbo organizavimo ir kasos operacijų atlikimo taisyklių patvirtinimo“;
- 1996 m. liepos 3 d LR viešųjų įstaigų įstatymu Nr. I-1428.

VšĮ Žmogaus teisių stebėjimo institutas finansiniai metai sutampa su kalendoriniais metais.

VšĮ Žmogaus teisių stebėjimo institutas apskaitos politika buvo patvirtinta 2005 01 02.

VšĮ Žmogaus teisių stebėjimo institutas parengtos finansinės atskaitomybės ataskaitų ataskaitinio laikotarpio pradžios duomenys sutampa su praėjusio ataskaitinio laikotarpio pabaigos duomenimis.

II.2. Finansavimas

1. VšĮ Žmogaus teisių stebėjimo institutas finansavimu laikoma Atviros Visuomenės Instituto (JAV), valstybės ir savivaldybės biudžetų, Europos Sąjungos, Lietuvos ir užsienio paramos fondų ar kitų asmenų parama, tikslinės lėšos ir (arba) materialinė pagalba, skirta VšĮ Žmogaus teisių stebėjimo institutas įstatuose nustatytiems tikslams įgyvendinti. VšĮ Žmogaus teisių stebėjimo institutas apskaitoje išskiriamas gautinas ir gautas finansavimas.
2. VšĮ Žmogaus teisių stebėjimo institutas naudojami tokie finansavimo būdai:
  - Dotacijos;
  - tiksliniai įnašai;
  - anoniminė parama;
  - kitas finansavimas.
3. VšĮ Žmogaus teisių stebėjimo institutas dotacija įtraukiama į apskaitą neatlygintinai gavus ilgalaikio turto arba įsigijus jo iš programai skirtų pinigų. Dotacija pripažįstama ir parodoma balanse, jei ji atitinka šiuos požymius:
  - gauto turto naudojimo tikslas atitinka VšĮ Žmogaus teisių stebėjimo institutas įstatuose nustatytus tikslus;
  - VšĮ Žmogaus teisių stebėjimo institutas neatlygintinai gauna ilgalaikio turto arba įsigyja jo iš programai (paramai) skirtų pinigų.
4. Dotacija pripažįstama panaudota, kai turtas, neatlygintinai gautas ir įsigytas iš tikslinio finansavimo lėšų, nudėvimas.
5. VšĮ Žmogaus teisių stebėjimo institutas tiksliniais įnašais laikoma valstybės arba savivaldybės biudžetų, Europos Sąjungos, Lietuvos ir užsienio paramos fondų, juridinių bei fizinių asmenų teikiama parama griežtai apibrėžtiems tikslams įgyvendinti.
6. Tiksliniai įnašai pripažįstami ir parodomi apskaitoje, jei jie atitinka šiuos požymius:
  - VšĮ Žmogaus teisių stebėjimo institutas, kaip organizacija, gaunanti tikslinių įnašų, pagal savo įstatuose numatytą veiklos pobūdį atitinka teikiamos paramos sąlygas;
  - yra dokumentais patvirtintų sprendimų ir kitų įrodymų, kad įnašai bus gauti.
7. VšĮ Žmogaus teisių stebėjimo institutas finansavimas (išskyrus dotacijas) laikomas panaudotu tiek, kiek patirtų sąnaudų pripažinta kompensuotomis.

II.3. Pajamos

Vadovaujantis kaupimo principu, pajamos VšĮ Žmogaus teisių stebėjimo institutas apskaitoje pripažįstamos tada, kai jos uždirbamos, neatsižvelgiant į pinigų gavimą.

Pajamomis laikomas tik VšĮ Žmogaus teisių stebėjimo institutas ekonominės naudos padidėjimas.

Pajamos už suteiktas paslaugas laikomos uždirbtomis ir turi būti rodomos finansinėje atskaitomybėje, jei Žmogaus teisių stebėjimo institutas pirkėjui suteiktos visos paslaugos (sutartyje numatyta jų dalis), o didelių papildomų sąnaudų ar nuostolių, susijusių su šių paslaugų teikimu, tikimybė menka.

VšĮ Žmogaus teisių stebėjimo institutas pagal vykdomos veiklos specifiką kitos pajamos apskaitomos tokia tvarka:

- Pajamos iš ūkinės komercinės veiklos pripažįstamos suteikus šias paslaugas.

II.4. Sąnaudos

Sąnaudos, patirtos uždirbant ataskaitinio laikotarpio pajamas, registruojamos VŠĮ Žmogaus teisių stebėjimo institute apskaitoje ir parodomos finansinėje atskaitomybėje pagal kaupimo ir pajamų bei sąnaudų palyginimo principus. Sąnaudos apskaitoje pripažįstamos tada, kai faktiškai patiriamos, neatsižvelgiant į pinigų išmokėjimą.

Sąnaudos VŠĮ Žmogaus teisių stebėjimo institute apskaitoje turi būti pripažįstamos įvykdžius šias sąlygas:

- a. sąnaudomis gali būti pripažinta išlaidų dalis, susijusi su parduotų prekių (produkcijos) pagaminimu arba paslaugų suteikimu;
- b. sąnaudos turi būti susijusios su VŠĮ Žmogaus teisių stebėjimo institute turto naudojimu ar kitų juridinių asmenų teikiamomis paslaugomis arba VŠĮ Žmogaus teisių stebėjimo institute įsipareigojimų kitiems juridiniams asmenims didėjimu, ir šie įsipareigojimai turi būti patikimai įvertinti;
- c. VŠĮ Žmogaus teisių stebėjimo institute pajamos, susijusios su tam tikrų išteklių naudojimu, bus uždirbamos per keletą būsimųjų ataskaitinių laikotarpių ir dėl to pajamų ir sąnaudų ryšys gali būti nustatytas tik apytiksliai, apskaitoje taikomi netiesioginiai sąnaudų pripažinimo bei įtraukimo į apskaitą būdai (ilgalaikio turto nusidėvėjimas, amortizacija);
- d. per ataskaitinį laikotarpį VŠĮ Žmogaus teisių stebėjimo institute patirtos išlaidos nedelsiant pripažįstamos to ataskaitinio laikotarpio sąnaudomis, jei jų neįmanoma susieti su konkrečių pajamų uždirbimu ir nenumatoma, kad per būsimuosius ataskaitinius laikotarpius iš šių išlaidų bus galima gauti pajamų.

Skirto ir panaudoto tikslinio finansavimo dalis, susijusi su programos (paramos) tikslų įgyvendinimu, vadinama kompensuotomis sąnaudomis. VŠĮ Žmogaus teisių stebėjimo institute apskaitoje išskiria tokias kompensuotų (kompensuojamų) sąnaudų grupes:

- Panaudota dotacija;
- Panaudoti tiksliniai įnašai ;
- Panaudoti kiti finansavimo šaltiniai.

VŠĮ Žmogaus teisių stebėjimo institute sąnaudos priskiriamos atskiriems tikslams ir programoms tokia tvarka (pagal šiuos principus):

- Žmogaus teisių stebėjimo institute pasirenka sąnaudų priskyrimo įvairiems tikslams ir programoms atsižvelgiant į Finansavimo dokumentus.

VŠĮ Žmogaus teisių stebėjimo institute sąnaudos, susijusios su atskirų programų įgyvendinimu, grupuojamos taip:

- Įstaiga su įvairių programų įgyvendinimu susijusias sąnaudas grupuoja pagal projekte ar sutartyje nurodytus požymius;
- Jei projekte ar sutartyje nenurodyti sąnaudų grupavimo požymiai, įmonė grupuoja sąnaudas pagal bendras taisykles.

VŠĮ Žmogaus teisių stebėjimo institute teikiama parama ir labdara apskaitoma tokia tvarka:

- paramos dokumentuose nurodyti duomenis apie konkrečius paramos ir (arba) labdaros gavėjus;
- paramos dokumentuose nurodyti duomenis apie paramos dalyką;
- paramos dokumentuose nurodyti duomenis apie paramos vertę.

VšĮ Žmogaus teisių stebėjimo institutas paslaugų teikimo sąnaudos pripažįstamos tik išlaidų dalimi, susijusia su paslaugų teikimo pajamomis. Paslaugų teikimo sąnaudos turi būti pripažįstamos tą patį ataskaitinį laikotarpį, kurį buvo pripažintos ir pajamos už suteiktas paslaugas.

VšĮ Žmogaus teisių stebėjimo institutas veiklos sąnaudos skirstomos į bendrąsias bei administracines sąnaudas. Prie veiklos sąnaudų priskiriamos sąnaudos, tiek susijusios su remiamų ar finansuojamų programų įgyvendinimu, tiek su juo nesusijusios.

VšĮ Žmogaus teisių stebėjimo institutas kitoms sąnaudoms priskiriamos visos sąnaudos, nesusijusios su pagrindine veikla. Jos sudaro nedidelę sąnaudų dalį ir dažnai būna nepastovios.

VšĮ Žmogaus teisių stebėjimo institutas detalizuoja reikšmingas sąnaudų straipsnių sumas veiklos rezultatų ataskaitoje.

VšĮ Žmogaus teisių stebėjimo institutas detalizuoja finansavimo panaudojimą pagal atskiras programas aiškinamojo rašto pastabose (lentelėse).

II.5. Nematerialusis turtas

Nematerialusis turtas VšĮ Žmogaus teisių stebėjimo institutas pripažįstamas, jei jis atitinka visus šiuos nematerialiojo turto pripažinimo požymius:

- a. VšĮ Žmogaus teisių stebėjimo institutas pagrįstai tikisi ateityje gauti iš turto ekonominės naudos;
- b. turto įsigijimo (pasigaminimo) savikaina gali būti patikimai įvertinta ir atskirta nuo kito turto vertės;
- c. VšĮ Žmogaus teisių stebėjimo institutas gali tuo turtu disponuoti, jį kontroliuoti arba apriboti teisę juo naudotis kitiems.

Nematerialusis turtas apskaitoje registruojamas įsigijimo (pasigaminimo) savikaina. Nematerialusis turtas, įsigytas užsienio valiuta, apskaitoje registruojamas eurais pagal pirkimo dieną galiojantį valiutos kursą.

VšĮ Žmogaus teisių stebėjimo institutas nematerialiojo turto atnaujinimo ar tobulinimo išlaidos, patirtos jį įsigijus ar sukūrus, pripažįstamos sąnaudomis tą ataskaitinį laikotarpį, kurį jos patiriamos.

VšĮ Žmogaus teisių stebėjimo institutas nematerialiojo turto amortizacija skaičiuojama taikant tiesiogiai proporcingą (tiesinį) metodą.

II.6. Ilgalaikis materialusis turtas

Materialusis turtas VšĮ Žmogaus teisių stebėjimo institutas priskiriamas ilgalaikiam turtui, jei jis atitinka visus šiuos požymius:

- a. VšĮ Žmogaus teisių stebėjimo institutas ketina jį naudoti ilgiau nei vienus metus;
- b. VšĮ Žmogaus teisių stebėjimo institutas pagrįstai tikisi gauti iš turto ekonominės naudos būsimaisiais laikotarpiais;
- c. VšĮ Žmogaus teisių stebėjimo institutas gali patikimai nustatyti turto įsigijimo (pasigaminimo) savikainą;
- d. turto įsigijimo (pasigaminimo) savikaina yra ne mažesnė už minimalią ilgalaikio materialiojo turto savikainą, VšĮ Žmogaus teisių stebėjimo institutas nustatytą kiekvienai turto grupei;
- e. VšĮ Žmogaus teisių stebėjimo institutas yra perduota rizika, susijusi su materialiuoju turtu.

VšĮ Žmogaus teisių stebėjimo institutas ilgalaikiam materialiajam turtui taip pat priskiriamas gautas, bet dar nepradėtas naudoti ar nebaigtas komplektuoti ilgalaikis materialusis turtas. Toks ilgalaikis materialusis turtas apskaitoje registruojamas atskirai. Balanse jis įtraukiamas į ilgalaikio materialiojo turto atitinkamus straipsnius.

VšĮ Žmogaus teisių stebėjimo institutas ilgalaikis materialusis turtas apskaitoje registruojamas įsigijimo (pasigaminimo) savikaina.

Šis VšĮ Žmogaus teisių stebėjimo institutas ilgalaikis materialusis turtas apskaitomas perkainota verte:

- Pastatai.

Pastarasis turtas apskaitoje registruojamas įsigijimo (pasigaminimo) savikaina, o vėliau apskaitomas perkainota verte.

VšĮ Žmogaus teisių stebėjimo institutas savo veikloje gali naudoti iš kitų ūkio subjektų išsinuomotą ir panaudos būdu gautą ilgalaikį materialųjį turtą.

VšĮ Žmogaus teisių stebėjimo institutas ilgalaikio materialiojo turto eksploatavimo išlaidos priskiriamos to ataskaitinio laikotarpio, kuriuo jos buvo patirtos, veiklos sąnaudoms.

Ilgalaikio materialiojo turto rekonstravimo ir remonto darbų registravimas apskaitoje priklauso nuo tų darbų rezultato.

Ribotą laiką VšĮ Žmogaus teisių stebėjimo institutas veikloje naudojamo ilgalaikio materialiojo turto įsigijimo (pasigaminimo) savikaina turi būti nudėvima per to turto naudingo tarnavimo laikotarpį, tačiau jei visiškai nudėvėtas ilgalaikis materialusis turtas ir toliau naudojamas VšĮ Žmogaus teisių stebėjimo institutas veikloje, jo likutinė vertė, rodoma apskaitos registruose ir atskaitomybėje, negali būti mažesnė už 1 eurą.

VšĮ Žmogaus teisių stebėjimo institutas kiekvienos ilgalaikio materialiojo turto grupės nusidėvėjimo skaičiavimo metodai, tarnavimo laikas (maksimalus produkcijos kiekis) ir likvidacinė vertė yra tokie:

Grupė	Metodas	Tarnavimo laikas/Kiekis	Likvidacinė vertė
Pastatai	tiesiogiai proporcingas (tiesinis)	25	1
Transporto priemonės	tiesiogiai proporcingas (tiesinis)	5	1
Baldai, kompiuterinė ir org. technika	tiesiogiai proporcingas (tiesinis)	3;6	1
Kita įranga, prietaisai, įrankiai ir įrenginiai	tiesiogiai proporcingas (tiesinis)	4;5	1
Kitas materialusis turtas	tiesiogiai proporcingas (tiesinis)	3	1

VšĮ Žmogaus teisių stebėjimo institutas detalizuoja reikšmingas ilgalaikio materialiojo turto straipsnių sumas aiškinamojo rašto pastabose (lentelėse),

II.7. Finansinis turtas

VšĮ Žmogaus teisių stebėjimo institutas finansiniam turtui priskiriamas turtas, kurį sudaro pinigai, sutartinė teisė gauti pinigus ar kitą finansinį turtą iš kitos šalies, kitos įmonės išleisti vertybiniai popieriai.

VšĮ Žmogaus teisių stebėjimo institutas finansinis turtas skirstomas į ilgalaikį ir trumpalaikį turtą.

Jei VšĮ Žmogaus teisių stebėjimo institutas per vienus metus nuo balanso sudarymo datos nenumato finansinio turto perleisti kitam asmeniui, toks finansinis turtas priskiriamas ilgalaikiam finansiniam turtui.

Kitas finansinis turtas - per vienus metus gautinos sumos, trumpalaikės investicijos, terminuotieji indėliai, pinigai ir pinigų ekvivalentai - balanse parodomi kaip trumpalaikis finansinis turtas.

Finansinis turtas apskaitoje registruojamas įsigijimo savikaina.

II.8. Gautinos sumos

VšĮ Žmogaus teisių stebėjimo institutas gautinos sumos skirstomos į ilgalaikes ir trumpalaikes.

Per vienus metus gautinos sumos mažinamos abejotinių skolų sumomis, taip apskaičiuojant gautinų sumų grynąją vertę. Abejotinos per vienus metus gautinos sumos kaupiamos kontrarinėje sąskaitoje.

VšĮ Žmogaus teisių stebėjimo institutas nustato tokią per vienus metus gautinų sumų priskyrimo abejotinioms skoloms ir nurašymo tvarką:

- Per 1 metus gautinos sumos pripažįstamos abejotinomis skolomis, praėjus 60 d. nuo galutinio atsiskaitymo termino pabaigos.

Po vienu metų gautinos sumos mažinamos abejotinių skolų sumomis, taip apskaičiuojant gautinų sumų grynąją vertę. Abejotinos po vienu metų gautinos sumos kaupiamos kontrarinėje sąskaitoje.

VšĮ Žmogaus teisių stebėjimo institutas nustato tokią po vienu metų gautinų sumų priskyrimo abejotinioms skoloms ir nurašymo tvarką:

- Po vienerių metų gautinos sumos pripažįstamos abejotinomis skolomis, kai gaunama informacija apie debitoriaus bankrotą.;
- Po vienerių metų gautinos sumos pripažįstamos abejotinomis skolomis, kai po perkėlimo į trumpalaikes gautinas sumas praeina 1 metai.

II.9. Kasa ir kasos operacijos

Pinigai į kasą iš ūkio subjektų, gyventojų priimami pagal kasos pajamų orderį, kurį pasirašo vyriausiasis buhalteris, o priėmus pinigus - ir kasininkas.

Pinigai iš kasos išmokami pagal kasos išlaidų orderį.

Pinigai VšĮ Žmogaus teisių stebėjimo institutas išmokami pagal šiuos tinkamai įformintus dokumentus:

- a. mokėjimo žiniaraštį;
- b. prašymą išduoti pinigus.

Kasos operacijos užsienio valiuta atliekamos taip pat kaip ir nacionaline valiuta, tačiau kasos pajamų ir išlaidų orderiuose priimta ir išmokėta pinigų suma įrašoma eurais ir eurocentais bei užsienio valiuta (žodžiais ir skaitmenimis).

Kasoje laikomų, taip pat imamų iš kredito ir kitų įstaigų, gabenamų bei atiduodamų į kredito ir kitas įstaigas pinigų saugumą užtikrina VšĮ Žmogaus teisių stebėjimo institutas vadovas.

II.10. Atsargos, išankstiniai apmokėjimai ir nebaigtos vykdyti sutartys

VšĮ Žmogaus teisių stebėjimo institutas atsargoms priskiriamas trumpalaikis turtas, kuris naudojamas pajamoms uždirbti per vienus metus arba per vieną VšĮ Žmogaus teisių stebėjimo institutas veiklos ciklą.

Atsargos apskaitoje įvertinamos ir registruojamos įsigijimo savikaina.

VšĮ Žmogaus teisių stebėjimo institutas atsargų įsigijimo savikainą sudaro pirkimo kaina ir toliau nurodytos kitos išlaidos.

Į atsargų įsigijimo savikainą neįskaitomas sumokėtas pridėtinės vertės mokestis, išskyrus tuos atvejus, kai šis mokestis negražinamas (neatskaitomas).

Išankstiniai apmokėjimai yra viena iš trumpalaikio turto rūšių. Išankstinių apmokėjimų straipsnyje parodomi VšĮ Žmogaus teisių stebėjimo institutas sumokėti avansai už trumpalaikį turtą ir paslaugas. Išankstiniai apmokėjimai apskaitoje registruojami užsienio valiuta, o balanse parodomi eurais - perkainota verte.

II.11. Nuosavas kapitalas

VšĮ Žmogaus teisių stebėjimo institutas nuosavam kapitalui priskiriama:

- kapitalas;
- kiti rezervai;
- perkainojimo rezervas;
- veiklos rezultatas.

VšĮ Žmogaus teisių stebėjimo institutas kapitalas pagal teisės aktus yra lygus steigėjų (savininkų, dalininkų, narių) įnašų vertei. Piniginių įnašų dydis, nepiniginių įnašų vertės nustatymo tvarka numatyta teisės aktuose, reglamentuojančiuose VšĮ Žmogaus teisių stebėjimo institutas veiklą, steigimo dokumentuose, įstatuose.

VšĮ Žmogaus teisių stebėjimo institutas, atsižvelgiant į veiklą reglamentuojančių teisės aktų nuostatas ir ilgalaikio materialiojo turto apskaitos specifiką, registruojamas perkainojimo rezervas.

Perkainojimo rezervo sąskaitoje registruojama turto vertės padidėjimo suma (ji atitinkamai registruojama ir perkainoto ilgalaikio materialiojo turto sąskaitose).

VšĮ Žmogaus teisių stebėjimo institutas veiklos rezultatas - uždirbtas pelnas arba patirti nuostoliai. Ataskaitinio laikotarpio veiklos rezultatas ir ankstesnių laikotarpių veiklos rezultatas balanse parodomi atskirai.

VšĮ Žmogaus teisių stebėjimo institutas detalizuoja reikšmingas nuosavo kapitalo sumas aiškinamojo rašto pastabose (lentelėse).

II.12. Įsipareigojimai

VšĮ Žmogaus teisių stebėjimo institutas įsipareigojimams priskiriamos prievolės, atsirandančios dėl atliktų ūkinių operacijų ir ūkinių įvykių, už kuriuos VšĮ Žmogaus teisių stebėjimo institutas privalės ateityje atsiskaityti turtu ir kurių dydį galima objektyviai nustatyti.

Įsipareigojimai VšĮ Žmogaus teisių stebėjimo institutas pripažįstami, gavus pinigų ar turto, atsiradus kitoms sutartinėms prievolėms, kurios bus įvykdytos ateityje.

Įsipareigojimai apskaitoje registruojami turto ar sutartinės prievolės savikaina. Įsipareigojimai užsienio valiuta apskaitoje registruojami užsienio valiuta, o balanse parodomi eurais - perkainota verte.

VšĮ Žmogaus teisių stebėjimo institutas įsipareigojimai iš ilgalaikių perkeliama į trumpalaikius, kai pagal sandorio prievolės nuo balanso sudarymo datos iki sandorio įvykdymo lieka vieni metai ar mažiau. Perkėlimas atliekamas ir kitais atvejais, kai įsipareigojimas praranda ilgalaikio turto požymius. Atsižvelgiant į sutarčių sąlygas, trumpalaikis įsipareigojimas gali būti perkeliama į ilgalaikį.

II.13. Inventorizacija

Inventorizacija - VšĮ Žmogaus teisių stebėjimo institutas ilgalaikio turto, žaliavų, medžiagų, prekių, pagamintos produkcijos, nebaigtos gamybos ir kitų atsargų, skolų, pinigų, vertybinių popierių bei kito turto patikrinimas ir faktiškai rastų likučių palyginimas su apskaitos duomenimis.

Visas VšĮ Žmogaus teisių stebėjimo institutas turtas ir įsipareigojimai inventorizuojami tokiais atvejais ir tokiu periodiškumu (terminais):

Priežastis	Periodiškumas
Visas VšĮ Žmogaus teisių stebėjimo institutas turtas turi būti inventorizuojamas: - pertvarkant VšĮ Žmogaus teisių stebėjimo institutas (pagal būklę sprendimo pertvarkyti įmonę priėmimo dieną); - reorganizuojant VšĮ Žmogaus teisių stebėjimo institutas (pagal būklę sprendimo reorganizuoti įmonę priėmimo dieną); - likviduojant VšĮ Žmogaus teisių stebėjimo institutas (pagal būklę įmonės likvidatoriaus paskyrimo dieną); - atliekant metinę inventorizaciją (datą pasirenka VšĮ Žmogaus teisių stebėjimo institutas, bet ne rečiau kaip kartą per metus prieš metinės finansinės atskaitomybės sudarymą); - kitais VšĮ Žmogaus teisių stebėjimo institutas nustatytais atvejais.	Bendra turto inventorizacija - kasmet

VšĮ Žmogaus teisių stebėjimo institutas apskaitoje registruojami inventorizacijos metu nustatyti trūkumai ar pertekliai:

- Nustatytas turto perteklius užpajamuojamas, o turto trūkumas priskiriamas prie - gautinų už turto trūkumus sumų (jei numatoma išieškoti trūkumų sumas) arba - netekimų (jei trūkumų išieškoti neįmanoma). Galutinį sprendimą dėl inventorizacijos rezultatų įrašymo į apskaitą priima įmonės administracijos vadovas arba savininkas. Gali būti, kad trūkumai ir pertekliai gali susidaryti dėl perrūšiavimo (kai pajamuojant neteisingai pasirenkama turto rūšis).

III. Aiškinamojo rašto pastabos

VšĮ Žmogaus teisių stebėjimo institutas aiškinamojo rašto pastabose pateikiamos tik reikšmingus finansinės atskaitomybės straipsnius paaiškinančios lentelės ir (arba) tekstinė informacija.

Aiškinamojo rašto pastabos numeris įrašytas prie atitinkamo finansinės atskaitomybės ataskaitos straipsnio, kurį jis paaiškina.

Aiškinamojo rašto pastabose pateikiama balanse ir veiklos rezultatų ataskaitoje nepateikta informacija, kuri būtina norint parodyti aplinkybes, galinčias turėti įtakos įmonės veiklai, finansinei būklei bei veiklos rezultatams.

Finansavimo panaudojimas VšĮ Žmogaus teisių stebėjimo institutas aiškinamajame rašte parodomas taikant kaupimo principą.

_____
l.e.p. Direktorius
(vadovo pareigos)

(parašas)

_____
Tomas Kubilius
(vardas, pavardė)